

Нарт делкән төвкнүнә төлә

1956 джиллин чилгчәр, Индин Дели гадг балгьснд Азин орн-нутгудин бичэчирин хург болсн мбн. Тер хурт мана Узбекистанас Индд одсн бичэч Зульфия, Ташкентск конференц ирчхәти гндж газадин нутгудин бичэчирт советин бичэчирин верн деерәс дуудсн болдг.

Азий-Африкин бичэчирин конференц белдггәнә комитет гндж гарв. Тер комитетин ахлачнә Узбакистанә нертә бичэч Шараф Рашидов болә, чледиң болдж Алжир, Афганистан, Бирм, Гана, Инд, Индонезий, Иран, Вьетд, Монгьгьл, Нигерий, ОАР, Пакистан, СССР, Таиланд, Тунис, Турц, Цейлон, Омн-Африкин Союз, Японь — орн-нутгудин элчнр орцхав.

Эн конференцд нерәдгддж Азий-Африкин бичэчирин дегтрмүд барлгдв. Үлгүрнә, мана СССР-т, сүүлин күс-дундур джилд 200 дегтр барлгдв, теднә тиражнә 13,5 сай күрв.

Азий-Африкин 30 орн-нутгас 200 шаху делегатнр ирв. Гиичнр болдж Италин, Чехословакия, ГДР, ФРГ, Грецин, Польшин, Венгрин, Румыня, Болгарин, США-н нутгудас бичэчир ирчхәв, өдн дунд Ленинә мбрә авсн бичэч Дюбуа гергтәгән ирв.

РСФСР-с 15 делегат одв, теди дунд халыг делегат одв.

1958 джиллин октябрь сарин 7-д, Ташкентин Навоин нертә театрт долан хонгин туршарт эн хург кәдмшән кев. Эн хурт Н. С. Хрущевин илгәсн бичиг Н. А. Мухитдинов умшв, бийнә бас сән үгән келәд, конференцтин чинриг темдгләд, делкә деер дән уга бәәх йовдд эн конференц ик ачта-густа болхинә заав.

Эн конференцд күүнддсн хойр төрин утхнә:

— Азий-Африкин орн-нутгудар литератур болн куьтур гьдгж бсдж-бргдждж йовна, күмн әмтнә уралан йовх керкт, дән уга бәәх йовддд литератур болн куьтурин чинр явр болдж бәәнә.

— Азий-Африкин әмтнә куьтур Деед үзгин куьтурта явр холвата болдгнә,

— Азий-Африкин орн-нутгудин драматургин өсйт,

— бички күүндт керктә литератур болн тер литературин сургьмджин чинрнә.

Эн төрмүдәр 50 пар күн босдж үт келчхәв. Босдж келсн улс цугьар олт әмтнә джиргьлин төлә ноолддж, олт келд әмтн сундхварн олхин төлә, социализмин төлә, дән уга бәәхин төлә цугьар ноолдхнн, тинм дегтрмүд бичхнн гндж келчхәв.

Әвдрш уга иньгллгән, мартгдш уга

ах-дүүгнн бәәдлгг Ташкентин конференц бүүк делкәд үзүлв.

Октябрин 13-д конференц кәдмшән төгскв.

Конференц цуг делкән бичэчирт нерәдсн дуудар батлдж авб, ... Азий-Африкин орн-нутгудин бичэчирин шишлнз бюро тогтагдв, Азий-Африкин орн-нутгудин бичэчирин дарук конференциг 1960 джил, Каир балгьснд хурахиң гьсн шийдвр ганджә.

Ташкентин конференцд деер Китдин болн Монгьгьлин бичэчиртә би таньлдв. Орс келнд гарсн «Джангьгьриг», Халыг бичэчирин верн деерәс, Китдин бичэчир Мао Дунь, Сайн Цогт, Малчинхуд белг гндж өгүв. Эн белжим авхларн теди китд келәр тана «Джангьгьриг» гаргьнавинд гндж келцхәв. Мана «Джангьгьр» монгьгьл келнд чигн орчулгдв. Бичэч Сайн Цогт Монгьгьл келәр гарсн «Джангьгьрас» нанд нег дегтр, мана институтд 20 дегтр илгәв. Удл уга, мана «Джангьгьр» китд келнд гарх.

Эн конференцд олт әмтнд үзгдәд уга, ик чинртә, ик ач-густа, алдршгсн конференц болв.

Эн конференц делкән төвкнүн бәәлгнәд ик дөнбгән өгснә алдг уга.

Ансен СУСЕЕВ.

Азий-Африкин нутгудин бичэчирин конференцтин делегат.